

CPN-TAKTIEK INZAKE DE NEDERLANDSE VREDESRAAD

Van communistisch standpunt bezien, vereist de strijd voor het behoud van de vrede een anti-Westers uitgangspunt. Hun vredescampagne heeft zich derhalve steeds gericht tegen de "oorlogsvoorbereiding" van de "imperialistische" Westerse mogendheden. Voor Nederland had de CPN in de Nederlandse Vredesraad (NVR) jarenlang een instrument, dat in hoofdzaak aan deze eis voldeed, ook al moesten de communistische leiders nu en dan wel eens een onbelangrijke concessie doen om andersdenkende leden van de Raad niet blijvend af te schrikken.

De kleine wrijvingen, die desondanks in de organisatie tussen communisten en niet-communisten zijn voorgevallen, hebben zich in het voorjaar van 1961 ontwikkeld tot een conflict (zie rapporten nrs. 598.939 d.d. 16-6-'61 en 607.603 d.d. 21-8-'61).

Herstel van de goede onderlinge betrekkingen tussen de leden scheen slechts dan mogelijk, indien de communisten de leiding van de Vredesraad althans gedeeltelijk uit handen zouden geven. Het Partijbestuur van de CPN achtte dit echter geenszins wenselijk en wilde wel van de NVR af.

De impasse in de NVR heeft er dan ook toe geleid, dat het CPN-bestuur omzag naar andere mogelijkheden om de "strijd voor de vrede", die i.v.m. de kwestie Berlijn juist dit jaar niet mocht verslappen, toch voort te zetten.

In de afgelopen zomer hebben functionarissen van het district Amsterdam van de CPN - op verzoek van de Partijleiding en buiten de Vredesraad om - een initiatiefcomité opgericht ter voorbereiding van een vredesconferentie te Amsterdam (zie rapport nr. 615.859 d.d. 31-10-'61).

Aangenomen moet worden, dat dit initiatiefcomité in feite tot voornaamste taak had de Nederlandse Vredesraad op een zijspoor te zetten. Het ligt waarschijnlijk in de bedoeling dit initiatiefcomité langzamerhand alle "vredes"-activiteiten van de NVR te laten overnemen.

De CPN-leiding wil echter om begrijpelijke redenen een openlijke scheuring in de NVR vermijden. Derhalve werd op 21 september j.l. een vergadering bijeengeroepen van het Algemeen Bestuur van de NVR, al-

- 2 -

G E H E I M

waar de door het initiatiefcomité voorbereide vredesconferentie in Amsterdam werd geïntroduceerd.

De communisten slaagden erin de andersdenkende NVR-bestuurders ertoe te bewegen hun instemming met de bedoelde vredesconferentie te betuigen. In het blad "Vrede" van oktober werd een oproep voor deelname aan de conferentie geplaatst.

Op deze vergadering van het Algemeen Bestuur der NVR kwamen de twee partijen opnieuw in botsing, nu met betrekking tot de recente Sowjet-Russische atoomproeven. Deze ontwikkeling heeft de communisten gesterkt in hun overtuiging, dat de NVR in zijn huidige samenstelling een ondeugdelijk middel is geworden.

Op 19 oktober deed het pro-communistische bestuurslid van de NVR Mevr. M.B. MINNAERT-COELINGH in een andere vergadering van het Algemeen Bestuur het voorstel om op 12 november 1961 een grote vredesbijeenkomst te beleggen in samenwerking met het eerder genoemde initiatiefcomité, dat inmiddels de naam "Actiecomité voor de vrede" had gekregen en dat wellicht zal blijven bestaan. Ook andere (communistische) organisaties zoals het "Protestcomité Fietstocht Volkel" en comité's van arbeiders uit de bedrijven zouden daarbij betrokken kunnen worden.

Op die vergadering zou - volgens voorstel van MINNAERT-COELINGH - het huidige bestuur van de NVR moeten aftreden en plaats maken voor een aldaar te kiezen nieuw bestuur. Men kon dan tevens overleg plegen over een "nationaal vredescongres", dat in januari 1962 zal plaatsvinden (een initiatief van de CPN).

Na enige discussie over mogelijke communistische beïnvloeding van de vergadering van 12 november heeft het Algemeen Bestuur van de NVR zich bij deze voorstellen neergelegd.

Heeft het nu bijna demissionaire bestuur van de NVR al formeel de leiding bij de voorbereiding van de vergadering van 12 november a.s., binnen de organisatie van de CPN is men druk bezig de voorwaarden te scheppen voor een communistische overwinning. Ab VELTMAN, behalve lid van het Algemeen Bestuur der NVR ook lid van het CPN-districtsbestuur Amsterdam, spoorde onlangs op een besloten partijvergadering in Rotter-

- 3 -

G E H E I M

dam zijn collega's aan zoveel mogelijk "getrouwen" naar de vredesvergadering te sturen. Elders maakte een partijfunctionaris aanmerkingen op de samenstelling der plaatselijke vredescomité's, waarin volgens hem vele "burgerlijke" elementen waren binnengeslopen. Hij drong erop aan deze comité's van de grond af opnieuw op te bouwen.

Slotopmerking

Naar het zich laat aanzien zullen de communisten op de vergadering van 12 november ruim in de meerderheid zijn. De nieuwe bestuurders, die het oude bestuur gaan opvolgen, zullen na de communistische manipulaties ongetwijfeld figuren zijn, die aan de CPN-leiband zullen lopen. De dan "herboren" vredesbeweging zal de partijleiding minder hoofdbreken kosten dan de huidige en doorvoering van de communistische partij-politiek op het terrein van de vredes-actie gemakkelijker maken.

De niet-communistische leden van het huidige bestuur, volslagen onbekend met hetgeen de CPN binnenkamers heeft voorbereid, hebben zich in principe reeds bij de voorstellen van Mevr. MINNAERT-COELINGH neergelegd, zodat van hen - onvoorziene omstandigheden daargelaten - niet veel oppositie te verwachten is.

9 november 1961

G E H E I M